
Schizofreni – et spennende samarbeid

ANMELDELSER

KRISTIN LIE ROMM

Seksjonsleder, TIPS Sør-Øst
Oslo universitetssykehus

Dawn Elizabeth Peleikis, Sivje Cathrine Felldal

Schizofreni – til å leve med

200 s. Gyldendal Akademisk, 2017. Pris NOK 349

ISBN 978-82-05-50382-3

Schizofreni er en komplisert og myteomspunnet diagnose. Denne utgivelsen er et spennende samarbeidsprosjekt mellom en pasient og hennes tidligere psykiater. Den er ment å gi håp og redusere stigma ved å dele kunnskap og erfaringer fra ulike perspektiver. Dette er en fagbok for folk flest.

Boken har fem hovedkapitler. Det er dessverre noe vanskelig å følge tankegangen bak disposisjonens hoved- og underpunkter.

Forfatterne gir en innføring i begrepet schizofreni og dets historie, symptomer, komorbide lidelser, årsaker til schizofreni og behandling. Det som skiller denne fra andre fagbøker, er den fine vekslingen mellom fagstoffet og behandlerens og pasientens personlige opplevelser og kloke refleksjoner over de samme temaene. Erfaringene er fremhevet i kursiv og gir ekstra dybde og liv til fagstoffet.

Vektleggingen av den terapeutiske alliansen, det å se hele pasienten og anerkjenne ressurser er svært godt beskrevet både fra psykiaterens og pasientens vinkel. Det samme gjelder viktigheten av å sette de psykotiske opplevelsene inn i en meningsbærende sammenheng. Dette er bevegende, interessante og lærerike passasjer. De er godt formulert og gir god innsikt i begges ståsted.

Forfatterne poengterer at schizofreni er en heterogen lidelse – likevel opplever jeg at bildet som tegnes, er mer homogent. Kanskje skyldes dette at boken knytter seg opp til en spesifikk historie som leseren dras inn i, og som gjør det vanskeligere å ta inn den faktiske bredden i diagnosekategorien? Jeg stusser også over uttrykk som «den schizofrene hjernen» og «den schizofrene pasienten». Det er ikke noe som er essensielt schizofrent. Jeg mener at teksten ville skodd seg på å rette søkelyset mer mot psykose som fenomen, enn å fokusere så ensidig på schizofreni.

Jeg synes at forfatterne tar noe lett på at ikke alle oppnår effekt av antipsykotika, og det skrives mye om kronisitet og lite om tilfriskning. Dette er viktig med tanke på stigmaarbeid og håp om bedring. Jeg opplever også referanselisten som litt tilfeldig. Det er sparsomt med referanser til oppdatert forskning, inkludert nyere forskning fra store norske miljøer. Som fagbok ville den ha løftet seg om det var brukt mer tid på dette.

Til tross for en litt svak struktur, er dette en bok jeg vil anbefale. Ulike perspektiver er viktige i et fagfelt som berører eksistensielle problemstillinger, og hvor grenseoppganger mellom omsorg, paternalisering og skjeve maktbalanser kan være vanskelige å definere. Jeg tror vi vil se mer av denne typen samarbeidsprosjekter fremover.

Publisert: 8. mai 2018. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.18.0036
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 5. juli 2026.